

Juhis majandusliku elujõulisuse voo projekti ettevalmistamiseks ja vormistamiseks

Üldine informatsioon

- Enne taotlusvormi juurde minekut tuleks lugeda põhjalikult läbi taotlusvoo tingimused, mille leiate [siit](#).
- Taotlusvormis kirjutage kogu vajalik info võimalikult selgelt ja konkreetset. Teksti kirja pannes soovitame hoida läbivalt ühte kirjastiili ja värvi. Kui tekst läheb pikaks, siis võite abiks võtta liigendamised, vajadusel loetelud ning ka paksema tekstiga olulise markeerimise.
- Kui taotlusvormi täitmisel tekib küsimusi, vajate nõu/abi, siis soovitame pöörduda maakondlike arenduskeskuste vabäuhenduste konsultantide poole, kelle kontaktid leiate [siit](#).

Taotlusvormi ülesehitus

- Projekti koostades tutvuge taotlusvormiga, kuid ärge asuge seda kohe täitma ja selle alusel plaane tegema. Vorm on pigem eelnevalt läbi mõeldud töö kokkuvõtte, mis on esitatud ühingu võlts välja teistele arusaamiseks.
- Kollase värviga on taotlusvormis markeeritud projekti eeltöö osa (ühingu hetkeseis ja areng), millele saab mõelda ja mida analüüsida koos meeskonnaga igal ajal ja ilma konkreetseid projektitegevusi ja arendatavat võimekust silmas pidades. Selle alusel tekib ühingu teadmine, millised on põhilised takistused nende eesmärkide saavutamisel ning aitab ühingu arengu kavandamisel ja vajadusel ka õige toetuse/taotlusvoo valimisel, et oma organisatsiooni võimekust tõsta.
Sinisega on markeeritud konkreetset projekti, selle elluviimist, jätkusuutlikkust ja juhtimist puudutavad osad.
- Taotlus- ja ka eelarvevormi palume mitte muuta.

Taotlusvormi täitmine

- See, milliste võimekuste arendamisele projektis keskendutakse, et suureneks ühingu majanduslik elujõulisus, on ühingu enda otsustada.
- Taotlusest peaks selguma, kuidas majandusliku elujõulisuse arenguhüpe on seotud organisatsiooni eesmärkide saavutamise ja arendamisega.
- Ühingu tegutsemispiirkonna valimisel peaks lähtuma sellest, kus paikneb ühingu sihtgrupp. Valige üks või teine. Nt kui tegemist on muidu üleriigilise ühingu, kuid projekti raames tegeletakse ühe maakonnaga, siis on tegemist siiski üleriigilise tegutsejaga.
- Projekti eesmärk sõnastage ühe lausega ja kirjeldage seda muutuse seisundit, mida soovite projekti lõpuks. Projekti lühikokkuvõtte soovitame täita viimasena – sellisel viisil on lihtsam kogu projektist lühidalt ja konkreetset ülevaadet anda. Mõelge ka sellele, et toetuse korral läheb see kokkuvõtte üles KÜSKI kodulehele – kas võõras lugeja saab aimu, mis on projekti sisu ja kuhu välja jõuda tahate?

Ühingu eesmärgid ja nende mõõtmine

- NB! Siin peame silmas ühingu enda tegutsemiseesmäärke, mitte projekti omi.
- Üldjuhul on ühingul üks-kaks põhikirjalist ja mõned strateegilised eesmärgid. Kui ühingul on siiski palju eesmäärke, võib neid grupeerida või tuua välja teie arvates kõige olulisemad. Lisaks soovitame eesmärkide rohkuse puhul mõelda, kas kõik need eesmärgid on vajalikud ühingu eesmärkidena või on kirjeldatavad mõne suurema eesmärgi sees või on hoopiski liigsed.
- Eesmärkide kirjapanemisel tuleks mõelda ühingu eesmärkidele, mis loovad ühiskonnas muutust ning mille saavutamise nimel tegutsete. Ärge kirjeldage tegevusi.
- Tabelisse pange kirja ka tulemuse mõõtmise indikaatorid, mis konkreetse eesmärgi saavutamist aitavad hinnata. Nende alusel saab järeltada, kas liigutakse eesmärgi saavutamise suunas. Mõõtmise indikaatorid võivad olla nii kvalitatiivsed kui kvantitatiivsed.
- Eesmärkide mõõtmise indikaatoreid võib aidata sõnastada Maailmamuutjad.ee lehelt pärinev tööriist „Vajadus- ja tulemusindikaatorite nimekiri“, mille leiate [siit](#). Sel juhul võite taotlusvormis ka viidata, et eeltöö raames just nimetatud tabelit kasutasite. Juhul, kui tunnete tööriista vastu huvi, kuid jääte selle kasutamisega hätta, siis võite võtta ühendust Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustikuga (jaan@sev.ee), kes on nõus teid tööriista kasutamisel juhendama. Loomulikult tasub projektitaotluse kirjutamise käigus koostada Maailmamuutjad.ee lehel ka tervikraport oma organisatsiooni kohta.
- Tase projekti lõpus – soovime, et prognoosiksite, kui palju oma eesmärgi täitmisele lähemale jõuate seoses nende võimekuste arendamisega, mis projektis käsil.
- Kui indikaatoreid ei ole välja töötatud, siis on oluline eesmärkide saavutamise hindamise/mõõtmise põhjendatus. Seega peate suutma veenvalt kirjeldada, et saavutatakse uus tase ka ilma indikaatoreid määratlemata. Hindajad hindavad projekte samadel alustel.

Teave taotleja kohta

- Selles plokis kirjapandu võimaldab hindajal paremini aru saada, millist väärtust teie ühing ühiskonnas loob ning miks on oluline just teie organisatsiooni jõustamine KÜSKi poolt. Ka projektide hindamisel omab see info suurt osakaalu.
- Statistilised näitajad on KÜSKile abiks vooru tulemuste ja mõju analüüsimisel. Taotlusvormis on kõigil võimalus täiendada olemasolevat loetelu. Kui kirjas olev näitaja (nt püsivabatahtlike arv) tekitab segadust, siis defineerige see endale sobivalt ja kirjutage eraldi reale.

Arenguvajaduste analüüs

- Arenguvajaduste analüüsi tegemisel on väga oluliseks abimaterjaliks „Organisatsiooni arendamise käsiraamat“, mille veebiversiooni leiate [siit](#) (eesti keeles) ja [siit](#) (vene keeles). Arenguvajaduste analüüsist peaks mh tulema välja, miks on ühingu jaoks oluline tegeleda finantsvõimekusega.

- Oma organisatsiooni seisu ja arenguvajaduste väljaselgitamisel on mitmeid erinevaid meetodeid, kasutage ja vajadusel mugandage neid julgelt oma ühingu eripäradele vastavalt. Mõned tuntumad neist:
 - McKinsey võimekuse hindamise tööriist, mille leiata [siit](#). Pelgalt ühekordse läbitöötamise asemel on soovituslik kasutada seda süstemaatiliselt ka edaspidi. Tööriista on eesti keelde tõlkinud ja teistele kasutusse andnud [Heateo SA](#).
 - SWOT analüüs, mille kaudu saab kaardistada organisatsiooni tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud. Ärge unustage kirjapandut ka analüüsida.
- Soovitame arenguvajaduste analüüsi tegemisse kaasata väliseksperti. Analüüsi osas saab kindlasti head nõu ka maakondlike arenduskeskuste MTÜ konsultantidelt.
- Arenguvajaduste analüüsi kokkuvõtlike tulemuste juures tuleks keskenduda kõige olulisemale, mis ühingu eesmärkide saavutamise võimekust enim mõjutavad.
- Majandusliku elujõulisuse projekti põhjenduses eeldame projekti vajalikkuse sügavamalt põhjendust (millest lähtub, et on vaja tegeleda majandusliku elujõulisuse teemadega, millistele võimekustele konkreetselt projektis keskendutakse ning milliseid tulemusi soovitakse näha projekti lõpuks). Oodatavate projekti tulemuste osas on vaja tuua välja ka seos ühingu eesmärkidega, mis on taotlusvormi I osas eelnevalt välja toodud.

Projekti elluviimine

- Projekti tegevuskava – kirjeldage tegevuspõhiselt ja kuu täpsusega. Kui mingi tegevus on jooksev, siis pange pigem ühe reana kirja ja märkige ära selle ajaline kestvus. Nt pidevaid projektikoosolekuid või muid igakuiseid tegevusi ei ole vaja detailselt kirja panna. Tegevuskava peab andma üldise ülevaate teie poolt plaanitust, et tekiks veendumus projekti eesmärgini jõudmisest.
- Sekkumisloogika – siin põhjendage, miks just selliste tegevuste kasuks otsustasite nende võimekuste arendamisel.
- Arengueksperti kaasamine – KÜSK soovib kaasata tervesse projekti välispilku. Ekspert võiks olla see, kes on teiega projekti algusest lõpuni, aitab teil hinnata nii vahetulemusi kui lõpuks ka eesmärgini jõudmist ja uusi sihte seada. Temaga seotud kulud saate ette näha projekti eelarves, see eeldab aga eelnevalt temaga tööplaani ja tasu kokku leppimist. Kui te eksperdi kaasamise vajadust ei näe, siis põhjendage. Kui see on veenev, siis ei mõjuta see hindepunkte.

Projekti eelarve

- Eelarves kajastage kulutused, mis on otseselt seotud projekti tegevustega. Oluline, et oleks täidetud ka eelarve seletuskiri, kus toote välja esitatud kulude detailse kalkulatsiooni ning põhjenduse.
- Esimeses kulugrupis kajastage kõik tööjõu kulud, maksud arvutab tabel ise.
- Teise ja kolmanda kulugrupi puhul sõltub kulude jagamine projekti iseloomust. Oluline, et väikevahendid oleksid kajastatud kolmandas kulugrupis.
- Väikevahendite all on mõeldud vahendeid, mille maksumus jääb alla 200 euro.

- Neljandas kulugrupis kajastage kõik soetused ning remondi -ja ehitustööde kulud. Selles kulugrupis peab omafinantseering olema minimaalselt 30%.
- Jälgige, et toetuseks küsitav summa ei ületaks taotlusvooru piirmäära (piirkondikult tegutsevatel ühingutel kuni 12 000 eurot projekti kohta ning üleriigiliselt/rahvusvaheliselt tegutsevatel ühingutel kuni 15 000 eurot projekti kohta)
- Kui olete eelarve sisestanud, siis jälgige, et vormi lõpus olev kontroll-loend veateadet ei annaks